

Elektronikskatt göder Kinas e-handelsjättar

I det bokslut över Tidöavtalet som släpptes i början av maj berömmar sig regeringen för att ha genomfört stora skattesänkningar.

Men den så kallade elektronikskatten som kostar svenska hushåll miljarder årligen har lämnats kvar – trots omfattande kritik.

– Den är skadlig för miljön och driver på import av fulelektronik från Kina, säger Pernilla Enebrink, vd för Elektronikbranschen som kräver att skatten avskaffas.

I en debattartikel i Dagens Industri kräver två branschorganisationer att den svenska så kallade elektronikskatten skrotas. En av undertecknarna är **Pernilla Enebrink**, vd för Elektronikbranschen, en samarbetsorganisation för leverantörer, distributörer och handlare inom elektronik, vitvaror, foto och service i Sverige.¹

Hon menar att skatten inte har någon positiv inverkan på miljön – som tanken var när den infördes – att den är dyr för svenska konsumenter och har resulterat i tusentals uteblivna jobbtillfällen.

– Elektronikskatten flyttar elektronikköp till utländska dropshippingaktörer som gynnas eftersom de varken omfattas av skatten eller behöver uppfylla svenska produktkrav eller säkerhetsregler. Kinesisk fulelektronik premieras alltså på svenska företags bekostnad, säger hon.

Pernilla Enebrink hänvisar till en rapport tidigare i veckan där Kemikalieinspektionen granskat varor från kinesiska e-handelsplattformar som Temu, Amazon och Aliexpress och visat på stora brister i de produkter som säljs.

Enligt Kemikalieinspektionens rapport innehöll 62 procent av produkterna från marknadsplatserna – och hela 72 procent av varor från dropshippingaktörer – otillåtna halter av farliga kemikalier. Bland de granskade produkterna fanns elektronik, leksaker och smycken.²

Skulle förbättra miljön

Elektronikskatten, eller formellt *Skatt på kemikalier i viss elektronik*, infördes 2017 av den rödgröna S/MP-regeringen och drevs framför allt av Miljöpartiet som en del av partiets politik för en ”giftfri vardag”. Huvudsyftet var att minska förekomsten av farliga kemikalier i svenska hem, som vissa bromerade och andra flamskyddsmedel i elektronik, genom att göra produkter som innehöll denna typ av ämnen dyrare. Därmed skulle tillverkarna styras mot miljövänligare alternativ.

Dessutom ville MP se en ”cirkulär ekonomi” där återanvändning och reparation skulle gynnas på bekostnad av försäljning av elektronik.

Samtidigt har ett litet land som Sverige begränsade möjligheter att påverka utvecklingen på den globala elektronikmarknaden. Elektronikjättar som Samsung, Sony och LG ställer inte om produktionen för en liten marknad som Sverige.

– En svensk skatt kommer liksom inte att göra att vi får en svensk Iphone. Det är ju något slags svenskt storhetsvansinne att våra politiker tror att den här typen av skatter ska påverka hur elektronik utvecklas.

Det enda som händer är att det blir dyrare för hushållen och sämre för miljön. Dessutom leder skatten till färre jobb i Sverige, säger Pernilla Enebrink.

Enligt beräkningar från Handelsns utredningsinstitut har skatten inneburit att branschen gått miste om mellan 600 och 1 400 arbetstillfällen.³

Kostar hushållen miljarder

Enligt branschorganisationerna kostar elektronikskatten svenska hushåll drygt 2,5 miljarder kronor om året. Varje gång vi köper en ny tv, frys eller dammsugare tvingas vi betala en extra avgift på nära 700 kronor. En barnfamilj som under ett år behöver köpa en ny kyl, frys och tv tvingas alltså att betala 2 100 kronor extra i skatt, skriver artikelförfattarna.

Enligt beräkningar från Elektronikbranschen skickades förra året 1,4 miljoner paket med hemelektronik från Kina direkt till svenska konsumenter, produkter som ligger utanför det svenska systemet för säkerhet, kemikaliekontroll och återvinning.

Dessutom slår skatten mot de hushåll som har lägst marginaler. Maxavgiften, nära 700 kronor, är densamma oavsett om den nya tv:n kostar 2 000 eller 20 000 kronor. För den dyra modellen motsvarar det knappt 3,5 procent av inköpspriset, men för den billiga utgör skatten hela 35 procent av försäljningspriset.

Samtidigt, menar Pernilla Enebrink, innebär denna styrning mot de billigaste produkterna också en ökad belastning på miljön. Eftersom påverkan är störst i själva produktionsledet innebär det att påverkan på miljön minskar ju längre vi kan använda produkterna.

– Om du tänker dig att betala 2 000 kronor för en ny datorskärm och 700 spänn av priset utgörs av elektronikskatt, väljer du egentligen en monitor som kostar 1 300 kronor. Det innebär att du köper en produkt som troligtvis har lägre kvalitet, kortare livslängd och kanske inte går att reparera, säger hon.

Ny EU-avgift på Kinapaket

För att minska risken för att miljö- och brandfarlig elektronik från kinesiska lågprisaktörer ska svämma över den europeiska marknaden, inför EU från den 1 juli en ny tull på småpaket från kinesiska e-handelsplattformar.

Men samtidigt har alltså Sverige kvar en skatt som driver konsumenterna mot just dessa aktörer. Resultatet av en svensk miljöskatt blir alltså mer farliga kemikalier i svenska hem, inte mindre, skriver författarna till debattartikeln.

Trots den omfattande kritiken från branschorganisationer, Svenskt Näringsliv och flera borgerliga partier, som menar att skatten utvecklats till en nationell straffavgift på svenska återförsäljare, är den fortfarande kvar nio år senare.

Varför har den inte avskaffats?

– För att den drar in 2,5 miljarder om året till statskassan samtidigt som folk inte känner till den, till skillnad från den omdebatterade plastpåseskatten, säger Pernilla Enebrink.

Krasst uttryckt är elektronikskatten *för bra* för att slopas. Eftersom hushållen inte vet om att de betalar en straffavgift när de köper en ny tv eller torktumlare, kan den fortsätta att flyga under radarn.

– Det politiska priset för att fortsätta ta ut de här pengarna från hushållen är därför mycket lågt, säger Pernilla Enebrink.

Fler avgifter på elektronikprylar

Elektronikskatten är bara en av flera skatter och avgifter som driver upp priset på våra teknikprylar. Varje ny dator, surfplatta, mobiltelefon och hårddisk som säljs omfattas av den så kallade privatkopieringsavgiften som ska ersätta upphovsrättsinnehavare för kopiering av upphovsrättsskyddat innehåll. Avgiften är idag 75–100 kronor per såld enhet, trots att streamingmarknaden för länge sedan inneburit att kopiering av film och musik i praktiken upphört.

Men denna avgift ser ut att leva farligt. I ett utslag från EU-domstolen i april fastslår rätten att streaming inte går att likställa med kopiering, även om materialet lagras mer temporärt. Att en streamingtjänst sparar upphovsrättsskyddat material i en dator eller mobiltelefon ska alltså inte betraktas som privatkopiering, enligt EU-domstolen.

Jag har sökt Finansdepartementet för en kommentar till artikeln.

[Räkna hur mycket du betalar i elektronikskatt via vår kalkylator.](#)